

Na osnovu člana 35, stav 1.1 Zakona Br. 03/L-209 o Centralnoj Banci Republike Kosovo (Službeni List Republike Kosovo, Br. 77/16 avgust 2010), članu 4, stav 3 i članu 67, stav 6 Zakona Br. 05/L-045 o osiguranju (Službeni list Republike Kosovo, br. 38/24. decembar 2015), Odbor Centralne Banke Republike Kosovo je na sastanku održanom 28 aprila 2016 godine, usvojio:

UREDBU O PROCENI I ODRŽAVANJU TEHNIČKIH I MATEMATIČKIH PROVIZIJA ZA ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA

Član 1 Cilj i delokrug

1. Ova Uredba utvrđuje metode održavanja i procene tehničkih i matematičkih provizija za osiguravače i filijale spoljnih osiguravača.
2. Ova Uredba se sprovodi na osiguravače i filijale spoljnih osiguravača koji vrše aktivnosti na Kosovu i koje su licencira, reguliše i nadzire CBK.

Član 2 Definicije

1. Svi izrazi korišćeni u ovoj uredbi imaju isto značenje kao izrazi definisani u članu 3 Zakona br. 05/L-045 o osiguranjima ili kako je dole definisano u svrhu ove Uredbe.
 - a) „Tehničke provizije“ označavaju iznos utvrđen na osnovu aktuarskih metoda koje osiguravač drži za pokriće odgovornosti koje proizilaze iz ugovora o neživotnom osiguranju;
 - b) „Matematičke provizije“ označavaju iznos utvrđen na osnovu aktuarskih metoda koje osiguravač drži za pokriće odgovornosti po osnovu ugovora o životnom osiguranju;
 - c) „Subrogacija“ označava pravo osiguravača da goni jednu treću osobu koja je prouzrokovala osiguranu štetu, za koju je osiguravač nadoknadio štetu,
2. Za potrebe ove Uredbe osim ako posebnim odredbama nije drugačije određeno, izraz "Osiguravač" takođe podrazumeva filijale spoljnih osiguravača,
3. Gde god se izraz tehnička rezerva koristi u ovoj uredbi, on podrazumeva tehničku rezervu i obrnuto.

Član 3

Opšte Odredbe

1. Osiguravač treba do stvori i održava dovoljne tehničke i matematičke provizije, čiji iznos u bilo kom trenutku treba da ispuni obaveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju.
2. Izračunavanje tehničkih i matematičkih rezervi mora biti podržan aktuarskim mišljenjem imenovanog aktuaru osiguravača, koji mora da argumentuje da upotreba metoda koje nisu obuhvaćene ovom uredbom nije u suprotnosti sa važećim zakonskim odredbama i aktuarskim principima, kao i da opiše uticaj sprovođenja ovih metoda na poziciju i finansijski učinak osiguravača.
3. Iznos tehničkih i matematičkih rezervi koji proceni i održava osiguravač ne bi trebalo da bude niži od iznosa koji proizilazi iz izračunavanja ovih provizija u skladu sa metodologijom utvrđenom u ovoj Uredbi.
4. Osiguravač mora u bilo kom trenutku izračunati tehničke i matematičke rezerve u bruto iznosu, kao i deo tehničkih provizija ustupljenih/prenetih re-osiguravaču koji proizilaze iz ugovora o osiguranju.
5. Tehničke i matematičke provizije u računovodstvenom smislu moraju se registrovati odvojeno u skladu sa vrstom provizije predviđenih u članu 4 stav 1 i 2 ove Uredbe.
6. Tehničke i matematičke provizije biće priznate i registrovane u računovodstvenim registrima u evro valuti. Dok će se u slučaju deviznih transakcija razmena obaviti u evrima prema zvaničnom kursu koji je odredio CBK-a, na dan izračunavanja ovih provizija.
7. Tehničke i matematičke provizije izračunavaju se poslednjeg dana tekućeg perioda na sledeći način:
 - a) za prvo tromesečje do 31. marta tekuće godine,
 - b) za drugo tromesečje do 30. juna tekuće godine,
 - c) za treće tromesečje do 30. septembra tekuće godine,
 - d) za celu kalendarsku godinu, 31. decembra (godišnji obračun).

Član 4

Vrste tehničkih i matematičkih provizija po ugovorima o osiguranju

1. Osiguravači koji posluju u neživotnom osiguranju moraju u svakom trenutku proceniti i održavati sledeće tehničke provizije:
 - a) Provizije za ne dobijenu premiju (PNDP) ili (eng: UPR)
 - b) Provizije za suspendovane štete koja se sastoji od:
 - i. Provizije za prijavljene štete, ali ne regulisane (eng. RBNS reserve);
 - ii. Provizija za nastale štete, ali ne prijavljene (eng. IBNR reserve);

- iii. Provizije za troškove tretiranja štete.
 - c) Provizije za ne istekli rizik.
 - d) Provizije o izjednačavanju šteta (ako se sprovodi).
2. Osiguravači koji vrše delatnost životnog osiguranja, moraju da procene i održavaju tehničke i matematičke provizije na sledeći način:
- a) Matematičke provizije;
 - b) Provizije za ne dobijenu premiju;
 - c) Provizija za dodatne beneficije;
 - d) Provizija prema stavu 1 ovog člana, ako se sprovode.

Član 5

Utvrđivanje Provizije za Ne dobijenu Premiju

1. Provizija za ne dobijenu premiju sastoji se od dela bruto izračunate premije u odnosu na dospelu period ugovora o osiguranju. Ova provizija se mora održavati od početka perioda izračunavanja tehničkih provizija do isteka ugovora o osiguranju, kako bi se pokrili troškovi i štete koji nastanu u toku efektivnog perioda ugovora o osiguranju.
2. Provizija za nedobijenu premiju izračunava se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju.
3. Provizija za nedobijenu premiju (PNP) za ugovor o osiguranju izračunavaće se prema metodi „pro rata temporis“, koristeći sledeću formulu:

$$PPP_i = PSHB_i * \frac{DM_i}{TD_i}, \text{ ku:}$$

PNP_i = Provizija za nedobijenu premiju;

BPP_i = Bruto pisana premija bez PDV-a;

DM_i = Broj preostalih dana do isteka ugovora o osiguranju za koji su uplaćene premije osiguranja (*BPP_i*) i koja će se utvrditi kao razlika između ukupnog broja važećih ugovornih dana (*TD_i*) i broj isteklih dana od izdavanja važećeg ugovora.

TD_i = Ukupan broj važećih dana ugovora o osiguranju za koji je plaćen bruto zaračunana premija (*BPP_i*) u pokriću ugovora.

i = ugovor o osiguranju za koji je obračunata provizija za ne dobijenu premiju.

4. Ukupno provizija za ne dobijene premije jednaka su sa iznosom svih provizija za ne dobijene premije iz svakog ugovora o osiguranju (*PNP_i*) za koje se premija piše od datuma procene i izražava se ovom formulom:

$$PPP_t = \sum_{i=1}^n RPP_i, \text{ ku:}$$

PPP_t = Ukupna
dat. t

provizija ne dobijene premije na

n - broj ugovora za koje je izračunata provizija za ne dobijenu premiju (PNP).

5. Za ugovore o osiguranju koji stupaju na snagu kasnije od datuma kada se upisane premije za ove ugovore registrovane u knjigovodstvenim knjigama, provizija za ne dobijenu premiju biće jednako sa pisanom premijom.
6. Iznos (deo) re-osiguravača u tehničkim provizijama za ne dobijenu premiju izračunavaće se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju prema sporazumu sklopljenom za proporcionalno re-osiguranje u skladu sa odredbama ugovora o osiguranju. Nesrazmerno re-osiguranje neće smanjiti provizije za ne dobijene premije.
7. Provizije za ne dobijenu premiju ne bi trebalo da bude u negativnom iznosu za bilo koji efektivni ugovor o osiguranju.

Član 6

Određivanje provizija za nerešene štete

1. Provizija za nerešene bruto štete, predstavljaju iznos prijavljenih i ne prijavljenih šteta do datuma procene kako je opisano u članu 4 stav 1, pod stav b) ove Uredbe.
2. Provizija za nerešene bruto štete, uključuju iznos svih prijavljenih šteta i ne prijavljenih osiguravaču za koje još nije izvršena puna isplata do datuma njihove procene. Osiguravač je dužan da održi provizije za odštetu na čekanju kako bi služio za isplatu šteta u budućnosti, kao i za pokrivanje troškova obrade šteta za sledeće osigurane slučajeve:
 - a) kada je primljen zahtev/aplikacija za naknadu štete, ali za koji osiguravač još nije izvršio celokupnu isplatu do datuma procene (u daljem tekstu - RBNS),
 - b) kada je šteta nastala, ali zahtev /aplikacija za štetu vezanu za ovaj događaj nije prijavljen osiguravaču (u daljem tekstu - IBNR).
3. **Provizija za prijavljene, ali ne regulisane štete (RBNS)** izračunavaće se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju u skladu sa prijavom osigurane štete, ako:
 - a) je osiguravač dobio/primio aplikaciju u vezi sa osiguranim slučajem i izvršio procenu osigurane štete. U ovom slučaju, RBNS treba da bude postavljen na procenjeni iznos štete. Procena osigurane štete mora biti razumna i dokumentovana.
 - b) Osigurana šteta se plaća u obliku periodičnih isplata (npr. ograničena sposobnost, penzija za preživljavanje itd.). Ako je poznato trajanje periodičnih plaćanja, provizija RBNS izračunava se kapitalizacijom sadašnje vrednosti svih očekivanih budućih troškova.

- c) zahtev za naknadu štete je predmet sudskog postupka na sudu. U ovom slučaju o RBNS-u će se odlučiti o iznosu prosečnih šteta koje je osiguravač platio za istu vrstu ugovora o osiguranju ili za događaje iste prirode, koji se odnose na zahteve za naknadu štete koji su predmet parnice. Ovaj iznos će se držati kao RBNS provizija do konačne izričite odluke suda. Takođe, osiguravač mora održati kao proviziju sve dodatne troškove čiji je iznos poznat u vezi sa tretiranjem štete.
 - d) zahtev za naknadu štete je prijavljen kod osiguravača, ali veličina ili iznos štete osiguravaču još nisu poznati, tada će RBNS biti jednak prosečnom iznosu štete koji je osiguravač platio za istu vrstu ugovora o osiguranju ili slučaj iste prirode.
4. Iznos (deo) re-osiguravača za RBNS proviziju izračunavaće se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju.
 5. Provizija za RBNS za određene vrste osiguranja može se umanjiti za iznos koji se nadoknađuje dodeljivanjem. Za ove iznose osiguravač mora da poseduje informacije o svakom skupu ugovora o osiguranju kako bi mogao pažljivo da proceni njihov iznos. Ako osiguravač nema takvu statistiku, RBNS se neće smanjiti za ove iznose.
 6. Provizija za RBNS ne bi trebalo da budu u negativnom iznosu za bilo koji efektivni ugovor o osiguranju.
 7. Osiguravač je dužan da vodi registar šteta prema zahtevima utvrđenim u **Anesku I**, tako da se svakodnevno obavljaju svi podaci i dokumenti u vezi sa nastalom i prijavljenom štetom, uključujući datume namirenih (plaćenih) šteta.
 8. **Provizije za pretrpljenu štetu, ali ne prijavljenu (IBNR)** treba izračunati za svaku klasu biznisa osiguranja, na osnovu najbolje prakse osiguravača, aktuarskih metoda, koristeći razumne statističke podatke. Ova provizija treba se uspostaviti i zadržati za štete koje su se dogodile, ali koje nisu prijavljene do datuma procene provizije.
 9. U slučaju da se u određivanju provizije (IBNR) koristi „*metoda trougla*“ za razvoj šteta (npr. metoda stepenice-lanac, itd.), ova metoda treba da se zasniva na metodologiji i aktuarskim pretpostavkama koje najmanje ispunjavaju sledeće zahteve:
 - a) Trouglovi razvoja šteta treba da budu predstavljeni korišćenjem tromesečnih ili godišnjih podataka za najmanje 20 tromesečja ili 5 godina ranijih obračunskih perioda koji se odnose na isplaćene štete i prijavljene štete, ali koje nisu regulisane (dogodile) u izračunavanju ove provizije.
 - b) Statistički podaci koji se koriste za izračunavanje provizije za nastale štete, a ne prijavljene ne bi trebalo da uzimaju u obzir iznos „subrogacija“, spašenih delova (eng: salvages) i regresija.
 - c) Neuobičajeno vrlo visoke vrednosne štete mogu se isključiti iz statističkih podataka u izračun IBNR, ako aktuar smatra da je to potrebno najboljom praksom procene provizije. U ovom slučaju, aktuar će dostaviti posebnu napomenu u vezi sa razlozima za izuzeće ovih vrednosti iz izračunavanja.

- d) Ako osiguravač pruža usluge bilo koje vrste osiguranja za period kraći od tri godine, a statistički podaci koje koristi ovaj osiguravač nisu dovoljni za izračunavanje provizije IBNR „*metodom trougla*“, tada se provizija IBNR izračunata bilo kojom drugom metodom ne bi trebalo da bude manja od 10% (deset procenata) bruto zaračunate premije u roku od 12 meseci za odgovarajuću vrstu osiguranja.
- e) Ako upotreba trougaone metode ne da razumne rezultate, tada će se izračun IBNR izvršiti na osnovu profesionalne presude aktuaru osiguravača sa objašnjenjem uz aktuarsko mišljenje.

10. Troškovi upravljanja štetama, kao i ostali troškovi obrade šteta, trebaju se izračunati posebno za svaku klasu biznisa. Ovi troškovi će se izračunati primenom određenog procenta provizije za štete (IBNR i RBNS).

11. Takođe, na osnovu zahteva koji proizilaze iz Uredbe o „Fondu za Kompenzaciju KBS-a“, kao i o graničnom osiguranju, osiguravači su dužni da zadrže provizije za nastale i prijavljene štete (RBNS), kao i za ne prijavljene štete (IBNR) kao i ostali troškovi tretiranja štete.

Član 7

Provizije za ne istekli rizik

1. Provizije za ne istekli rizik (u daljem tekstu PNIR) izračunavaće se procenom gubitaka i troškova koji se očekuju nakon završetka finansijske godine i koji su povezani sa ugovorima o osiguranju na snazi do datuma procene. Osiguravač je dužan da zadrži dodatnu proviziju za rizik koji je istekao, ako provizija za nedobijenu premiju (PNDP) nije dovoljan za pokrivanje očekivane štete i troškova koji se odnose na važeće ugovore o osiguranju.
2. Osnova za izračunavanje (RNIR) je vrednost (PNDP) na datum izračunavanja.
3. Osiguravač je dužan da izvrši test dovoljnosti za svaki obračunski period, pokrivajući poslednjih 12 meseci u vezi sa provizijom za neistekli rizik.
4. Tehnička provizija za ne istekli rizik (PRP) za vrste osiguranja izračunavaće se prema sledećoj formuli:

$$PRP = \left(\frac{DNN + SHON}{PSHN - \Delta NPP} - 1.00 \right) \times PPP ,$$

Osiguravači će zadržati dodatnu proviziju (DP) za ne istekli rizik samo ako je ispunjen uslov:

$$DP \geq \max (0, PRP)$$

gde:

NNŠ - Neto nastale štete.

NOT - Neto operativni troškovi¹.
NPP - Neto pisana premija.
PNNP – Promena na neto nedobijenoj premiji.
PNDP - Provizija za nedobijenu premiju.

5. Provizija za ne istekli rizik treba se zadržati odvojeno za svaku vrstu osiguranog biznisa.

Član 8

Tehnička provizija za izjednačenje štete

1. Ova tehnička provizija ima za cilj ublažavanje velikih kolebanja u razvoju šteta iz godine u godinu.
2. Za štete koje rezultiraju visokom ozbiljnošću i niskom učestalošću (npr. štete od nepogoda), osiguravači mogu formirati tehničke provizije za kontinuirano i dosledno podmirivanje obaveza koje proizilaze iz ovih rizika i koje nisu prenete kod re-osiguranika.
3. U slučaju zajedničkog osiguranja, osiguravači koji učestvuju u zajedničkom osiguranju moraju da sastave tehničke provizije osiguranja do te mere da odgovaraju obavezama svake strane.

Član 9

Utvrđivanje matematičkih provizija

1. Kompanije koje su angažovane u životnom osiguranju dužne su da održavaju odgovarajuće iznose matematičkih provizija u skladu sa aktuarskim principima, kako bi pokrile svoje obaveze prema osiguranicima (korisnici životnog osiguranja, lično i zdravstveno osiguranje) u periodima dužim od jedne godine.
2. Matematičke provizije u životnom osiguranju izračunavaće se na aktuarskoj osnovi sprovođenjem buduće metode izračunavanja (prospektivna metoda), gde je provizija jednaka sa razlikom između sadašnje vrednosti očekivanih budućih obaveza osiguravača i sadašnje vrednosti budućih isplativih premija na osnovu ugovora o osiguranja.
3. Matematičke provizije u životnom osiguranju izračunavaju se prema odredbama ugovora o osiguranju, uključujući:
 - a) iznos osiguranja koji se plaća u slučaju nekog događaja ili nekoliko osiguranih slučajeva,
 - b) proglašeni bonusi na koje nosioci polise imaju kolektivno ili pojedinačno pravo,
 - c) iznos koji se plaća u slučaju da je ugovor otkazan pre njegovog isteka,

¹ Neto operativni troškovi podrazumevaju sve troškove koji se odnose na aktivnost osiguravača umanjenu za komisije re-osiguranje i DAC.

- d) promena uslova ugovora ili izmena ugovora,
 - e) troškovi u vezi sa ugovorom o osiguranju, uključujući provizije,
 - f) potraživanja budućih premija osiguranja.
4. Matematičke provizije u životnom osiguranju izračunavaće se odvojeno za svaki ugovor o životnom osiguranju, koristeći aktuarsko-matematičke metode i tabele mortaliteta koje odgovaraju vrsti ugovora. Matematičke odredbe životnog osiguranja za ugovore o grupnom osiguranju, sa različitim sastavom osiguranika, izračunavaće se posebno za svako osigurano lice.
 5. Kamatna stopa koja se koristi za izračunavanje sadašnje vrednosti „prospektivnom“ metodom utvrdiće se poštujući princip razumnosti i valutu u kojoj je osiguravač preuzeo obaveze. Kamatna stopa koja se koristi za izračunavanje sadašnje vrednosti ne bi trebalo da bude veća od 3,5%.
 6. Matematičke provizije ugovora o životnom osiguranju neće biti manje od osiguranog iznosa u slučaju otkazivanja ugovora (eng: surrender value) u datom trenutku, ako je ugovorom o osiguranju predviđena određena uplata u slučaju otkazivanja ugovora ili u slučaju da se neki događaj dogodi.
 7. „Retrospektivna“ metoda za izračunavanje matematičkih provizija životnog osiguranja sprovodiće se u slučajevima kada sprovođenje buduće „prospektivne“ metode nije moguće. Kamatna stopa koja se koristi za izračunavanje tehničkih provizija retrospektivnom metodom neće biti niža od kamatne stope dane u ugovoru o osiguranju.
 8. Ako se tokom izračunavanja iznos matematičkih provizija životnog osiguranja pokaže negativnim, ovaj iznos će se smatrati jednakim nuli.
 9. Iznos reosiguranja u tehničkim i matematičkim provizijama životnog osiguranja izračunavaće se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju.
 10. Tehničke i matematičke provizije životnog osiguranja u vezi sa investicionim jedinicama (eng: unit-linked) vodiće se u skladu sa vrednošću imovine koja prema odredbama ugovora o osiguranju određuje iznos ugovora o osiguranju, iznos šteta za štetu, kao i iznos u slučaju otkazivanja ugovora pre njegovog dospeća (eng: surrender value).
 11. Ako osiguravač, u skladu sa odredbama ugovora o životnom osiguranju zaključenog za jedinicu (eng: Unit-Linked), u slučaju određenog događaja garantuje određeni iznos isplate, koji iznos nije povezan sa iznosom imovine koja je navedena u ugovoru, tada je osiguravač takođe dužan da održava tehničko-matematičko obezbeđenje životnog osiguranja za ugovore zaključene za investicione jedinice u skladu sa odredbama stava 3. ovog člana.

Član 10

Učešće reosiguravača u bruto tehničkim i matematičkim provizijama

1. Deo reosiguravača u bruto tehničkim i matematičkim provizijama utvrđuje se u skladu sa paragrafima 5, 6 i 7 ovog člana, u zavisnosti od vrste, uslova i rokova ugovora o reosiguranju.
2. Osiguravač će izračunati i održavati udeo reosiguravača u tehničkim i matematičkim provizijama kao sredstvo u svojim finansijskim izveštajima istovremeno sa izračunavanjem iznosa bruto tehničkih i matematičkih provizija. Deo reosiguravača izračunavaće se i izveštavati odvojeno za svaku vrstu tehničkih i matematičkih odredbi i mora biti dobro dokumentovan, sa potrebnim dokumentima koji dokazuju da je rizik prenet (ustupljen) reosiguravaču.
3. Pri određivanju dela reosiguravača u tehničkim i matematičkim provizijama koje proizilaze iz ustupljenih/prenetih ugovora reosiguravaču, mora se uzeti u obzir sposobnost osiguravača da plati reosiguranu štetu i podobnost reosiguravača da povрати ovu uplatu od reosiguravača.
4. Prenos imovine između osiguravača (ustupioca) koji prenosi rizik i reosiguravača koji prihvata rizik mora biti transparentan, istinit i potpun.
5. Deo reosiguravača u bruto provizije za prenosne premije koji proizlazi iz ugovora dodeljenih reosiguravaču izračunava se u skladu sa metodom obračuna (RPP) opisanom u ovoj uredbi, ili ako se ova metoda ne sprovodi, onda u skladu sa uslovima ugovora o reosiguranju, na dan kada ugovor stupa na snagu.
6. Deo reosiguravača u provizijama za prijavljene, ali ne regulisane štete (RBNS) koji proizilaze iz ugovora ustupljenih re-osiguravaču izračunava se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju, u skladu sa uslovima ugovora i nadoknativim iznosom od strane re-osiguravača prijavljena šteta.
7. Deo reosiguranja u matematičkim provizijama izračunava se odvojeno za svaki ugovor o osiguranju ili grupu ugovora prema odredbama ugovora o reosiguranju ili programu reosiguranja.

Član 11

Održavanje i izveštavanje o tehničkim i matematičkim provizijama

1. Tehničke i matematičke provizije nastaju pre izdavanja rezultata finansijske aktivnosti u skladu sa Zakonom o osiguranju i Uredbom o finansijskom izveštavanju.
2. Tehničke i matematičke provizije treba predstaviti prema njihovoj vrsti i prijaviti ih u finansijskim izveštajima osiguravača 30 dana nakon završetka tromesečja, kao i na godišnjem nivou nakon završetka finansijske godine.
3. Za tehničke i matematičke provizije osiguravača predstavljene u bilansu stanja na kraju godine i svakog tromesečja, treba da budu pokrivenne sredstvima uloženim u različitim

pravcima u skladu sa „Uredbom o ulaganju imovine radi pokrića tehničkih i matematičke provizije kao i ulaganje akcionarskog kapitala akcionara “.

Član 12 **Finansijski plan**

1. U slučajevima kada CBK proceni da ni tehničke i matematičke provizije nisu dovoljne ako pokriće koje je za njih obezbeđeno nije zadovoljavajuće, CBK može zahtevati od osiguravača da podnese finansijski plan CBK-u na usvajanje.
2. Finansijski plan mora biti na određeno vreme, ne više od šest meseci, i mora sadržati mere za obnavljanje tehničkih i matematičkih provizija osiguravača i njihovo pokriće. Osiguravač mora podneti finansijski plan na odobrenje CBK-u, u roku od 30 dana od prijema zahteva.
3. CBK će odlučiti u roku od 30 dana od dana podnošenja na usvajanje finansijskog plana, ako je finansijski plan odgovarajući za obnavljanje tehničkih i matematičkih provizija osiguravača. U slučaju da finansijski plan nije usvojen ili njegovo sprovođenje ne uspe, CBK ima pravo da:
 - a) Ograniči ili privremeno zabrani osiguravaču da koristi imovinu tokom svoje aktivnosti, sve dok se ne ispune zahtevi CBK.
 - b) Nametnuti zvanični prenos portfelja osiguranja osiguravaču.
 - c) TRAžiti pripremu drugog finansijskog plana od osiguravača i dostaviti ga CBK-u na odobrenje.

Član 13 **Aneksi**

Sastavni deo ove Uredbe takođe su: Aneks I i II.

Član 14 **Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu 2. maja 2016. godine. Stupanjem na snagu ove Uredbe ukidaju se sva pravila, uredbe i uputstva koja regulišu pitanje tehničkih i matematičkih provizija osiguravača.

Predsednik Odbora Centralne Banke Republike Kosovo

Prof. Dr. Bedri Peci

Aneks I.

Baza podataka koja treba da se prijavi CBK-u i koja služi kao osnova za izračunavanje tehničkih provizija.

Pored izračunavanja i održavanja tehničkih provizija, osiguravajuće kompanije moraju da prijave i bazu podataka koja je uzeta kao osnova za izračunavanje gore pomenutih tehničkih provizija. U nastavku donosimo potrebne podatke prema tabelama:

Tabela 1. Podaci o upisanim premijama i rizicima osiguranih od strane osigurača

Serijski broj polise osiguranja
Ime i prezime nosioca polise
Vrsta ugovora o osiguranju
Datum zaključenja ugovora o osiguranju
Datum isteka ugovora o osiguranju
Podaci o osiguranom objektu
Bruto vrednost zapisane premije
Deo premije prebačen kod re-osiguravaču
Osigurani iznos
Osiguran i iznos prenesen kod re-osiguravača
Početni troškovi i naknada uzimanja na osiguranje

Tabela 2. Podaci o nastalim štetama

Serijski broj prakse oštećenja
Serijski broj polise osiguranja
Podaci u vezi štete
Datum početka ugovora o osiguranju
Datum isteka ugovora o osiguranju
Datum nastanka štete
Datum prijavljivanja štete
Vrsta oštećenja (materijalna, ne-materijalna)
Vrednost štete koju je procenilo preduzeće
Iznos štete koju je osiguravač platio (prema vrsti štete)
Datum isplate štete za svaku izvršenu uplatu
Status prakse oštećenja (npr. Suspendovan, plaćen, zatvoren itd.)
Tehničke provizije za nerešenu štetu (prema vrsti štete)
Podaci o udelu reosiguravača u šteti (uključujući isplate i udeo re-osiguravača u zahtevima za naknadu štete)

Gornje navedeni podaci treba da se popune za sve prethodne periode, uzimajući u obzir sve štete bilo da su u sudskom postupku, plaćena, suspendovana ili odbijena od strane osiguravajuće kompanije.

Ovi podaci se izveštavaju u CBK-u zajedno sa izračunavanjem tehničkih provizija, u roku od 30 kalendarskih dana od kraja svakog tromesečja.

Prilog II
Obrazac za prijavljivanje tehničkih provizija

Tabela A1. Struktura provizija za nedobijenu premiju za period:

Klasa	Imenovanje poslovne klase	Pisane premije	Rezerva za ne dobijene premije i za ne istekli rizik	Deo reosiguravača	Rezerva za ne dobijenu neto premiju od re- osiguravača
1	2	3	4	5	6
1	Osiguranje od nesreća				-
2	Zdravstveno osiguranje				-
3	Osiguranje zemaljskih sredstava				-
4	Osiguranje pokretnih vozila na šinama				-
5	Osiguranje aviona				-
6	Osiguranje brodova				-
7	Osiguranje robe u transportu				-
8	Osiguranje od požara i drugih prirodnih sila				-
9	Osiguranje imovinske štete				-
10	Motorna odgovornost	-	-	-	-
	TPL				-
	TPL +				-
	Granične				-
	Fond za kompenzaciju				-
11	Osiguranje odgovornosti od upotrebe aviona				-
12	Osiguranje odgovornosti od upotrebe brodova				-
13	Osiguranje od opšte odgovornosti				-
14	Osiguranje kredita				-
15	Garantno osiguranje (suretyship)				-
16	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka				-
17	Osiguranje pravnih troškova				-
18	Osiguranje za pomoć				-
	Ukupno	-	-	-	-

Ovlašćeni aktuar kompanije

(Ime i Prezime, pečat kompanije)

mesto i datum

Tabela A2. Struktura provizije za štete za period:

Klasa	Oznaka poslovne klase	Rezerve za prijavljene, ali neregulirane štete (RBNS)	Rezerva za štete koje su se dogodile ali nisu izveštavana (IBNR)	Rezerva za troškove tretiranje štete	Deo re-osiguranja	Rezerve za neto štete od nsinga (3+4+5-6)
1	2	3	4	5	6	7
1	Osiguranje od nesreća					-
2	Zdravstveno osiguranje					-
3	Osiguranje zemaljskih sredstava					-
4	Osiguranje pokretnih vozila na šinama					-
5	Osiguranje aviona					-
6	Osiguranje brodova					-
7	Osiguranje robe u transportu					-
8	Osiguranje od požara i drugih prirodnih					-
9	Osiguranje štete na imovini					-
10	Motorna odgovornost	-	-			-
	TPL					-
	TPL +					-
	Granične					-
	Fond za Nadoknadu					
11	Osiguranje odgovornosti od upotrebe aviona					-
12	Osiguranje odgovornosti od upotrebe					-
13	Osiguranje od opšte odgovornosti					-
14	Osiguranje kredita					-
15	Garantno osiguranje (suretyship)					-
16	Osiguranje od različitih finansijskih					-
17	Osiguranje pravnih troškova					-
18	Osiguranje za pomoć					-
	Ukupno	-	-	-	-	-

Ovlašćeni aktuar kompanije

(Ime i Prezime, pečat kompanije)

mesto i datum

Godina nesreće	Isplaćene štete, bruto vrednost										
	Godine razvoja										
	-	1	2	3	4	5	6	7	8	>	Ukupno
<											-
N-8											-
N-7											-
N-6											-
N-5											-
N-4											-
N-3											-
N-2											-
N-1											-
Tekuća godina											-

Tabela B2. Razvoj šteta u broju.

Godina nesreće	Nastala šteta (plaćena i neplaćena), šteta u broju										
	Godine razvoja										
	-	1	2	3	4	5	6	7	8	>	Ukupno
<											-
N-8											-
N-7											-
N-6											-
N-5											-
N-4											-
N-3											-
N-2											-
N-1											-
Tekuća godi											-

Godina nesreće	Isplaćene štete, broj zahteva										
	Godine razvoja										
	-	1	2	3	4	5	6	7	8	>	Ukupno
<											-
N-8											-
N-7											-
N-6											-
N-5											-
N-4											-
N-3											-
N-2											-
N-1											-
Tekuće											-

Trouglovi se konstruišu zasebno za različite klase osiguranja. Oni su obavezni za klasu TPL, osiguranja i klase polisa da prihodi od njihovih premija prelazi 10% ukupnog prihoda godišnje premije.